

Додаток 3.3

Урок образотворчого мистецтва³ 4 – й клас

Тема: Характер та образність природних форм. Натюрморт.
Практична робота «Мелодії осені».

Мета:

1. **Навчальна:** Розкрити значення понять «натюрморт», «композиція», «колорит»; ознайомити з прийомами відтворення округлих форм предметів у техніці набризку; формувати навички й уміння організації художньої діяльності за допомогою фарб, шаблонів і трафаретів.

2. **Розвивальна:** Розвивати образне мислення, навички та вміння дітей аналізувати, порівнювати; формувати естетичне сприйняття творів мистецтва й навколишнього середовища.

3. **Виховна:** Виховувати естетичне сприйняття навколишнього світу, естетичні почуття, бережливе ставлення до природи та художній смак, зміцнювати бажання малювати, стимулювати творчий потенціал дітей.

Обладнання й матеріали: акварельні фарби, комплект шаблонів і трафаретів; природні матеріали – листя різних порід дерев; зубна щітка, ножиці, лінійка.

Зоровий ряд: постановка натюрморту (гличик, квіти, коровай, овочі, фрукти тощо), таблиці «Світлотінь», «Засоби виразності графіки», репродукції та фотографії різних природних форм, учнівські роботи з методичного фонду.

Тип уроку: комбінований.

Терміни, поняття: природна форма, композиція, розмір, пропорції, масштаб, крапка, пляма, штрих.

Міжпредметні зв'язки: природознавство, трудове навчання, математика.

Вид художньої діяльності: графічне зображення на площині.

³ Конспект уроку підготував к.п.н., доцент, викладач коледжу І.Б. Баи

Техніка виконання – «Набризк».

Хід уроку

I. Організаційна частина

(Перевірка готовності учнів до роботи)

II. Актуалізація опорних знань

Які природні форми вам відомі? Опишіть їх (за кольором, формою іншими характерними ознаками).

До яких геометричних фігур схоже листя різних порід дерев?

III. Повідомлення теми та завдань уроку

Сьогодні ми продовжуємо вивчати тему «Твоя країна – Україна в жанрах і видах образотворчого мистецтва». Ближче познайомимося з жанром образотворчого мистецтва – натюрмортом. І виконаємо практичну роботу на тему «Мелодії осені».

IV. Опрацювання нового матеріалу

I. Слово вчителя.

- Подивіться на репродукцію картини Адальберта Ерделі «Натюрморт з яблуками, квітами і дзеркалом». Назвіть предмети, зображені на ній (ваза, склянки, букети квітів, дзеркало, яблука);

– Опишіть зображені на картині предмети (за обрисами, кольором, формою, фактурою та іншими характерними ознаками);

– Картину, на якій зображено групу неживих предметів (квіти, овочі, фрукти, предмети домашнього вжитку), називають натюрмортом. Цікаво, що в перекладі з французької – *nature morte* означає «мертва природа». Матеріалом для постановки натюрмортів можуть бути овочі, фрукти, букети квітів, різні предмети, виготовлені людиною.

Перші картини-натюрморти (як окремий жанр) з'явилися в Голландії на початку XVII століття. Голландці уміли милуватися предметами, серед яких проходило їхнє повсякденне життя.

Уміти бачити красу в звичайному – важлива риса голландського живопису. Світ речей у натюрморті — це завжди і світ людини, бо речі розповідають про свого хазяїна, його думки, почуття, відношення до життя. Малюючи натюрморт (якісь предмети побуту), художник може відтворити характер їхнього власника, зовнішні риси життя певної історичної епохи.

У кожного з вас, напевно, викликає замилювання те, як художники вправно передають реальність. Щоб так само точно передавати світ, необхідно володіти певними знаннями.

На сьогоднішньому уроці ми ознайомимося з основними правилами, які допомагають художникові відображати у своїх творах різноманітність реального світу, використовуючи свої знання про вплив світла на колір, колірно-повітряну перспективу тощо. Натюрморти виконуються в різноманітних техніках: мозаїкою, аквареллю, гуашшю, кольоровими і простими олівцями, тушшю, олійними фарбами тощо.

– Вдивіться уважно в твір українського художника Олексія Новаківського «Натюрморт». Як багато він може розповісти ...

– Автор представляє осінь в усій її пишній красі. Ми бачимо осінні квіти – хризантеми і фрукти, що досягають восени.

– Давайте розглянемо ці чудові, достиглі плоди. Якого вони кольору? Жовті, оранжеві, червонобокі яблука та зеленкувато-жовті груші лежать у гарній вазі. Ми не бачимо на картині людей, господарів помешкання, але дещо можемо дізнатися про них. Вони дуже люблять квіти: щоб рослини не померзли на дворі і ще довго дарували свою красу, їх пересадили у горщики. Кожний горщик акуратно обгорнули у гарний білий папір.

– А якого дня – похмурого чи ясного писав художник свій натюрморт?

– Так, день був сонячний, ясний, радісний, чистий. У кімнаті багато світла, тому падають тіні від квітів, фруктів і посуду. Натюрморт яскравий і радісний.

2.Словникова робота.

Жанр, живопис, графіка, композиція, колорит, текстура, фактура, світлотінь, гама кольорів, освітлення.

3. Рекомендації до виконання практичної роботи.

Перед тим, як приступити до написання натюрморту, корисно виконати деякі тренувальні вправи (змішування різних фарб, «технологія» набризку тощо). Корисно виконувати вправи не тільки з натури, а й із пам'яті.

Перш ніж розпочати роботу, художник визначає, з яких предметів складатиметься натюрморт. Потім гармонійно розташовує обрані предмети. Після цього художник знаходить необхідну точку огляду, тобто те місце, звідки він буде писати картину; визначає, розташовування зображення натюрморту на площині аркуша паперу.

V. Практична робота

Етапи виконання роботи.

1. Підготовка робочого місця.

2. Укладання на площині аркуша паперу підготовлених шаблонів (виготовлених шаблонів чи графаретів вази й інших елементів, листя різних порід дерев).

3. Виконання набризку.

У ході роботи вчитель проводить поточний та індивідуальний інструктаж, стимулює творчу активність дітей,

VI. Аналіз дитячих робіт

VII. Підсумок уроку.

- Що вам сподобалось на уроці?

- Що нового ви дізнались?

- Осені сподобалась ваша активність та робота на уроці, і вона дарує вам свої мелодії (лунають мелодії Чайковського та Вівальді). Загальна оцінка уроку, демонстрація кращих робіт, мінівиставка.

VIII. Завдання на наступний урок: дізнатись про графічне мистецтво, різні види графіки, обладнання й матеріали художників-графіків; принести на урок фломастери, кольорові ручки, вугільні стержні.